

2.9 Naturmiljö

Allmänt

I följande avsnitt ges en bild av de naturvärden som förekommer inom utredningsområdet. Med tanke på att utredningsområdet är cirka 22 kilometer långt och cirka 4 kilometer brett, har det varit nödvändigt att välja ut de delar som varit mest sannolika för en ny väg och koncentrerat fältinventeringarna till dessa områden. I ett första steg, och som en integrerad del av landskapsanalysen, har en översiktlig naturinventering genomförts i fält under 2007 för att identifiera vilka områden som kan ha förhöjda naturvärden. I huvudsak har denna översiktliga inventering ägt rum i de möjliga vägkorridorerna som presenteras på figur 3.2:1 (även i de bortvalda delarna). För att få en helhetsbild av landskapets naturvärden har emellertid även områden mellan korridorerna och till exempel utmed Säveån i viss grad besökts.

Inför de översiktliga naturinventeringarna har Ramböll hämtat kunskap om naturvärdena från länsstyrelsen, skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Alingsås och Vårgårda kommuner, medlemmar i lokala naturskyddsföreningar, jaktvårds-kretsar samt från sportfiskare och andra privatpersoner med kunskap om de lokala förhållandena. I kapitlet Källor har de aktuella kontaktpersonerna redovisats.

Med utgångspunkt från den översiktliga inventeringen och övrig bakgrundkunskap har 79 områden genomgått en fördjupad naturinventering. Några av objekten togs dock med främst för att de ligger i en väldigt utsatt position där stora ingrepp kan förväntas. De fördjupade inventeringarna har genomförts av Naturcentrum AB. 74 av områdena bedömdes efter inventeringen ha förhöjda naturvärden, medan de övriga fem områdena inte bedömdes nå upp till de uppställda kvalitetskraven. Resultaten från de fördjupade naturinventeringarna redovisas i sin helhet i bilaga 3. Här beskrivs också närmare de metoder som använts och vilka personer som varit inblandade.

I följande avsnitt redovisas ett sammandrag av naturinventeringen men också områden med förhöjda naturvärden som inte varit föremål för någon fördjupad inventering. Till den sistnämnda kategorin hör Mångsholms Natura 2000-område, större delen av de värdefulla ekhagarna vid Tubbetorp samt Säveån som helhet. Samtliga av dessa naturvårdsobjekt har högsta naturvärde och utgör de mest bevarandevärda naturområdena i hela utredningsområdet, men har av resursskäl inte inventerats då den befintliga kunskapen om dessa har bedömts vara tillräcklig för ett vägutredningsskede. Påverkan på dessa miljöer har dessutom bedömts bli små.

Metoderna för naturvårdsarbetet beskrivs, förutom i den fördjupade naturinventeringen, i bilaga 1, Metod vid miljöbeskrivning.

Nuläge

I nedanstående text har ett antal områden beskrivits med nummer. Dessa områden återfinns på karta Naturmiljö (figur 2.9:9) samt tillhörande vidstående tabell. Här och var nämns rödlistade arter med olika hotklasser enligt följande:

Faktaruta: Rödlistade arter

Kategorier:	RE – Försvunnen (Regionally Extinct) CR – Akut hotad (Critically Endangered) EN – Starkt hotad (Endangered) VU – Sårbar (Vulnerable) NT – Missgynnad (Near Threatened) DD – Kunskapsbrist (Data Deficient)
-------------	---

Kategorin DD innehåller arter som misstänks vara hotade eller missgynnade men där utdöenderisken inte gått att bedöma. Dessutom finns, utanför listan, kategorierna LC – Livskraftig (Least Concern) för arter som inte kan placeras i någon av ovanstående kategorier samt NE – Ej bedömd (Not Evaluated).

Våtmarker och småvatten i jordbrukslandskapet

Som framgår av avsnitt 2.8 Landskap utgör Säveåns dalgång ett mycket gammalt kulturlandskap, i synnerhet kring Hol. Detta har naturligtvis präglat naturen i området med många hävdberoende miljöer. Samtidigt bedrivs ett storskaligt jordbruk i dalgången, vilket genom årens lopp förändrat förutsättningarna för växter och djur i området. Bland de mest påtagliga förändringarna i jordbrukslandskapet är de mycket omfattande dikningsföretagen som mer eller mindre undanröjt förutsättningarna för våtmarksberoende arter i området. Idag finns endast en större våtmark kvar i form av en strandäng vid Mångsholm (karta Naturmiljö, figur 2.9:9, västra delen av område 86). Med största säkerhet har dessa vidsträckta våtmarksområden under mycket lång tid varit viktiga för försörjningen i området, först som jaktområden och därefter som slåtter- och betesmarker. På karta Naturmiljö, figur 2.9:9, är dikningsföretagen markerade med tunn blå avgränsningslinje. Vid huvuddelen av dessa platser går det idag inte att ana forna tiders våtmarker. På enstaka platser i jordbruksmarken, till exempel i område 77 vid Bäne, där man inte markavvattnat, förekommer små fragment av blöta marker som ibland domineras av tågväxter. För vissa våtmarksarter såsom till exempel tofsvipan, är dessa fragment viktiga häckningsmiljöer då arten i övrigt kan utnyttja omgivande åkermarker för födosök.

Till skillnad från i Säveåns dalgång mellan Vårgårda och Alingsås förekommer fortfarande en hel del hävdade och ohävdade mader i Säveåns dalgång mellan Vårgårda och Kårtared (öster om utredningsområdet, se figur 2.7:5). Denna dalgång är av riksintresse för naturvärden och inrymmer även Natura 2000-området Yxnås, där bland annat madslåtter ingår i skötseln av området.

Här och var förekommer småvatten i jordbrukslandskapet. I Sävåns dalgång ligger de företrädesvis i de många bäckravinerna som genomkorsar brukningsmarkerna i form av avsnörda korvsjöar eller som små våtmarker i sänkor. Under vårens fältbesök noterades på flera platser groddrom i dessa miljöer (till exempel område 19 och 35, se även figur 2.9:6). En annan miljö som visade sig hysa betydande lek-miljöer för groddjur var de vattensamlingar som förekommer i den stora grustäkten norr om Hols samhälle (område 75).

Ängs- och hagmarker

Djurhållningen i utredningsområdet är väl utvecklad med förhållandevis många nötkreatur. Samtidigt har det kring Sävåån och dess många biflöden utvecklats ett ravinsystem där de topografiska förhållandena gör det svårt att bruka markerna som åkermark. På de historiska kartorna utpekades dessa raviner som ängsmarker. Det finns sannolikt en månghundraårig tradition av slåtter och betesdrift i dessa marker och man skulle därför kunna förvänta sig en rik förekomst av en naturlig ängs- och hagmarksflora i ravinsystemen. Av länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering från 1980-talet och Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering från 2002–2004 framgår också att det förekommer en del naturbetesmarker i dessa raviner men de flesta objekten och de största arealerna ligger i ravinerna väster om Sävåån. Vid Tokebacka och Hallstorp förekommer dock några objekt (område 3, 6 och 30, se även figur 2.9:1 och 3.7:6). Beteshävderna i samtliga av objekten är svaga, vilket hotar den naturliga ängsfloran. Här och var förekommer ytterligare rester av naturlig ängsflora i ravinsystemen men också i de småskaliga, mosaikartade brynmiljöerna mellan skogsmarkerna och Sävåns öppna dalgång. Så är fallet i områdena 8, 17, 36, 46, 47, 48, 51, 54, 58, 85 (gravfältet) men mest som små fragment eller som kvarstående rester i form av något mindre krävande arter. På flera håll, till exempel i område 36 och 58 är ängsfloran trivialiserad genom gödsling. På de flesta håll har floran annars övergått till högrötsäng på grund av utebliven hävd. En liknande trend går att se i övriga delar av landet, vilket gjort att den naturliga ängsfloran idag är en av de mest hotade vegetationstyperna i Sverige.

Figur 2.9:1 Del av Bäsjöbäckens/Trulsabäckens ravin vid Tokebacka (område 3).

Ett undantag i ovannämnda negativa trend är dock de välbetade ekhagarna i Mångsholm och Tubbetorp, se figur 2.9:2. Här förekommer en hel del naturlig ängsflora som i kombination med det stora inslaget av grov ek i hagarna utgör grunden för klass 1-objekten. Dessa båda områden tillsammans med Sävåån är utan tvekan de mest skyddsvärda naturvårdsobjekten inom utredningsområdet och har högsta naturvärdesklass. Se även under rubriken lövskogsmiljöer.

Lövskogsmiljöer

Lövskogsmiljöerna inom utredningsområdet är den naturtyp som sammantaget hyser de högsta naturvärdena i trakten. I synnerhet gäller det de ovannämnda ekhagarna i Mångsholm och Tubbetorp men också ravinskogarna kring Sävåån och ekskogs miljöerna i Hol och Bälinge/Gisslatorp/Tokebackaområdet. Ekshagen i Mångsholm har fått klass 1 i länsstyrelsens lövskogsinventering och är skyddad som naturvårdsområde och dessutom utpekad som ett så kallat Natura 2000-område. Även vid Tubbetorp förekommer stora arealer med betade ekhagar som fått klass 1 i länsstyrelsens lövskogsinventering. I båda områdena förekommer flera arter av fladdermöss som är en prioriterad artgrupp enligt EU:s artdirektiv. De båda objekten ingår som viktiga delar i det bälte av värdefulla ekskogs miljöer som sträcker sig från Lagmansholm i väster upp mot Vårgårda och därifrån österut mot Herrljunga i den så kallade mellanbygden. De ingår också i det område av riksintresse för naturvärden som har ungefär samma utbredning som ekskogsbältet, se figur 2.7:1.

Även i trakten kring Bälinge finns en förtätning av ekskogs miljöer. Generellt sett hyser dessa ekskogar lägre naturvärden än i Mångsholm och Tubbetorp och de flesta av dem har fått klass 3 i länsstyrelsens lövskogsinventering. Några av dem har emellertid betydligt högre naturvärden. Det gäller framför allt den sekundära ädellövnaturskogen vid Gisslatorp som av skogsstyrelsen även pekats ut som en nyckelbiotop. Skogen, som bland annat hyser några rödlistade arter, ingår i område 10 och som fick klass 2 efter Naturcentrums inventering 2007. Vidare har ekskogen öster

Figur 2.9:2 Mångsholms betade ekhagar (område 86).

om Tokebacka (område 5) och ekskogen söder om Risa (område 20) fått klass 2.

Norr om skolan i Hol växer en ekskog med grova spärrgreniga ekar (område 44) men också en grov alskog (område 45) med gott om död ved, som båda fått klass 2 i Naturcentrums inventering. Även söder om E20 i Hol förekommer ekskogsmiljöer i det kuperade odlingslandskap som av Naturcentrum fått klass 2 (område 36).

Längs Säveån växer flerstädes en mycket intressant lövskog med många grova träd och mycket död ved. Denna ravinskog förekommer även i delar av biflödenas raviner, även om den flerstädes inte är lika gammal där. Område 1a, 1b, 1c, 3, 19, 34, 35 och 48 är exempel på sådana lövskogsmiljöer som fått klass 2 eller 3 i 2007 års inventering.

Barrskogsmiljöer med inslag av våtmarker

Den östra delen av utredningsområdet utgörs av en barrskogsdominerad höjdrygg med små våtmarker i sänkorna och sprickdalarna. I den södra delen, upp till Hol, är jordlagren ofta tunna och hållmarker vanligt förekommande. År 1917 brann denna skog från Hjortmarkaområdet i söder upp till Jönköpingsvägen i norr. Västerut nådde branden ända ner till skogsbrynet i Hol. Generellt sett ökar den biologiska mångfalden i skogar efter brand och vissa arter som kräver ett öppnare hedlandskap, till exempel klockgentianan, får ett ökat livsutrymme.

I de höglänta delarna dominerar hållmarkstallskogen med björksumpskogar i en del av surdrågen. Särskilt i området kring Kyllemaden är andelen kalhyggen liten och skogen som växte upp efter branden för 90 år sedan är luckig och hyser flera spelplatser för tjäder (bland annat område 23, se även figur 2.9:3). Även längre norrut och söderut finns dock noteringar om tjäder. Från Kyllemaden och norrut till Horsjön ligger flera gamla torpplatser med ökat inslag av löv, ofta relativt grov asp (område 24 och 25).

Kring Horsjön (område 27) men också öster om Gisslatorp (område 11) förekommer en mer naturskogsartad barrblandskog med flerskiktning och viss luckighet som ger ökade naturvärden.

Längre norrut och i västslutningen ner mot Säveåns dal-

gång ökar inslaget av gran och på många håll dominerar granen helt. Här bedrivs ett mer aktivt skogsbruk med många stora och små hyggen. Mellan hyggena och granplanterarna växer avverkningsmogen granskog. På många håll är denna produktionsskog relativt ensartad utan någon större andel död ved, lövträd eller flerskiktning, vilket drar ner naturvärdena. Trots detta har den skogsklädda höjdryggen en relativt stor biologisk funktion genom att vara ett så stort och sammanhängande relativt opåverkat område. En större kraftledning går i utredningsområdets östra kant, höjdryggen genomkorsas av Kärtaredsvägen och Jönköpingsvägen och vid Kärtaredsvägen ligger en bergtäkt, men i övrigt är området fritt från exploatering och antalet hus är mycket litet.

Förutom inslaget av naturskogsartad skog finns några faktorer som gör att naturvärdena lokalt är betydligt högre än i omgivande skog. Karaktäristiskt för höjdområdet är de många stråken av mindre bergsstup (lodytor) och blockbranter, se figur 2.7:8. Här är inslaget av asp stort och på träd och berg växer en rikare moss- och lavflora. På ett par platser noterades även enstaka exemplar av blåsippan, som indikerar inslag av mer basiska bergarter. Även i avverkade områden har man många gånger lämnat skogen kvar i blockbranterna som generell naturvårdshänsyn. Därför utgör dessa blockbranter och stup värdekärnor i det övriga skogslandskapet, varifrån arter kan överleva och så småningom åter sprida sig in i den nya uppväxande skogen. Exempel på lodytor och blockbranter finns i område 26, 37–40, 42–43 och 67, men av orienteringskartor över området framgår att det finns ytterligare blockbranter och lodytor i området, se figur 2.16:2.

Våtmarker och bäckmiljöer är också sådana områden som generellt sett har högre naturvärden. Ofta är skogen invid dessa miljöer mer naturskogsartade med bland annat mer död ved. Här och var ökar även inslaget av löv. Några av de större öppna våtmarkerna med tydligt förhöjda naturvärden är våtmarken vid Horsjön (område 27, klass 2) där bland annat grönbena häckar och klockgentian växer samt Sävasmaden (område 88) där minst två par tranor häckar. Även mindre surdråg (stråk av blöta marker) och småvatten i skogslandskapet är intressanta, inte minst för groddjur. Område 49 är ett exempel på det.

Figur 2.9:3 Tjädermarker norr om Kyllemaden (område 23).

Figur 2.9:4 Våtmarker vid Horsjön (område 27).

Sjöar och vattendrag

Några större sjöar finns inte inom utredningsområdet men ovannämnda Horssjön och Sävasmeden är exempel på små tjärnar i skogslandskapet. I övrigt tangeras Bäsjön och Stora och Lilla Munnsjön av utredningsområdets östra avgränsning men ligger långt från de studerade vägkorridorerna och dessutom uppströms, vilket gör att de inte bedöms påverkas av vägprojektet annat än genom visst bakgrundsbuller. Bäsjön har kalkats sedan 1988, vilket gör att Bäsjöbäcken inte bör ha några större försurningsproblem.

Däremot ligger sjön Mjörn längre ner i Sävåns vattensystem och skulle kunna påverkas av utsläpp vid till exempel en farligt godsolycka. Avståndet mellan utredningsområdets södra gräns och Mjörn uppgår till cirka 4 kilometer men den verkliga vattendragslängden är betydligt längre, eftersom Sävåån meandrar kraftigt nedströms utredningsområdet. Strax norr om Sävåns mynning i Mjörn ligger Nohlagaviken som är ett så kallat Natura 2000-område, se avsnitt 2.7. Mjörn är av riksintresse för naturvärden och ett klass 1-objekt. Sjön hyser 16 fiskarter, däribland den hotade Mjörnöringen som går upp i bland annat Sävåån för att leka.

Samtliga delar av utredningsområdet avrinner till Sävåån. I mynningen till Mjörn har vattendraget en medelvattenföring på cirka 10 m³ per sekund (Göta älvs vattenvårdsförbund 1980–2002). Sävåån har sitt största vattenflöde i december till mars medan minimum ligger på sensommaren. Vid Hjultorp ligger månadsmedelflödet i augusti på 2,9 m³ per sekund medan flödet under januari till mars i genomsnitt ligger på 7,45 m³ per sekund.

Sävåån är inom utredningsområdet ett relativt näringsrikt, mestadels lugnflytande vattendrag med mycket höga naturvärden (klass 1, se figur 2.9:5). Strandskogarna utefter ån är bitvis frodiga och tätvuxna med grova lövträd och gott om död ved. Kungsfiskare (rödlistad, hotkategori VU) förekommer regelbundet vid ån. På några platser, bland annat vid Källafors, Ängatorp, Lagmansholm och Vårgårda förekommer forssträckor med förekomst av bland annat forsärla och strömslare. Vid Stynaborg har törmskatan (rödlistad, hotkategori NT) noterats. Mjörnöringen går upp i Sävåån för att leka men det är dåligt känt var lek- och uppväxtområ-

dena finns och hur högt upp i Sävåån och dess biflöden som Mjörnöringen kan komma. Redan vid Källafors finns ett svårforcerat vandringshinder i form av en kraftverksdamm som eventuellt utgör definitivt vandringshinder. Uppströms dessa vandringshinder förekommer dock stationär öring. Enligt fiskevårdsintresserade lokala källor förekommer öring i Olstorpabäcken, Bäsjöbäcken/Trulsabäcken, Risabäcken, Galtaledsbäcken och bäcken som rinner upp i Hol (område 35 och 74). Under 2007 års inventeringar noterades öring i Bäsjöbäcken i höjd med bergtälten (område 21, se även figur 2.9:7) samt i Risabäcken strax uppströms sammanflödet med Galtaledsbäcken. Det är emellertid oklart om det är frågan om Mjörnöring eller stationär öring i de ovannämnda bäckarna. I Sävåån och eventuellt också i några av biflödena vandrar också ålen upp (rödlistad, hotkategori CR). I Trulsabäcken i höjd med Tokebacka samt i bäcken i Hol (område 45) noterades forsärla under 2007 års inventeringar. För Sävåån gäller 100 meters strandskydd inom både Alingsås och Vårgårda kommuner (Fördjupad ÖP 2007, utställningshandling samt Vårgårda ÖP 2006). Även för Sävasmeden gäller 100 meters strandskydd.

Faunarörelser

Området är rikt på älg och rådjur men en hel del dov- och kronhjort förekommer också, efter rymningar och frisläppningar från hjorthägn i bland annat Rödene. På vissa platser har rådjursstammen minskat på grund av predation från lodjur som etablerat sig i trakten. På många håll, särskilt i dalgångens brynzoner och i mosaiklandskapet kring Gisslatorp och Bälinge, är dock rådjurspopulationen stark. Räv, grävling, hare och bäver förekommer också i området.

Vildsvinen har ökat i utredningsområdet under senare år, efter bland annat frisläppning från hägn i bland annat Ribbingsberg samt genom invandring från Koberg.

Av Vägverkets statistik över viltolyckor under perioden 1993–1997 framgår att 162 olyckor med rådjur och 31 olyckor med älgar inträffade på den cirka 2,2 mil långa sträckan av E20 mellan Alingsås (Kristineholm) och Vårgårda (Lund), se figur 2.9:10. Viltolycksstatistiken bekräftar den starka rådjurspopulationen kring Bälinge men mycket vitt passe-

Figur 2.9:5 Sävåån i höjd med Bälinge.

Figur 2.9:6 Lekvatten för groddjur i anslutning till Risabäcken vid Annedal (område 19).

rar även över vägen i Nygård, Hol och Bäne, vid Tubbetorp samt i direkt anslutning till Vårgårda tätort. Anmärkningsvärt är att det fortfarande sker en hel del viltolyckor med både älg och rådjur inblandade i trakten kring Tubbetorp, trots att viltstängsel sattes upp på sträckan mellan Mängsholm och Hjultorp redan under slutet av 1970-talet, se figur 2.7:2. Djuren passerar dels över stängslet men utnyttjar även de luckor i stängslet som anslutande vägar till E20 orsakar.

Som ovan nämnts utgör idag E20 en kraftig barriär för faunan i området bara genom den intensiva trafiken. Olyckligt nog förstärks denna barriär av viltstängslet inom just riksintrasset för naturvård och det bälte av mycket skyddsvärda ekskogs/ekhagsmiljöer som beskrivits ovan.

I övrigt är skogsområdet i den östra delen av utredningsområdet rikt på djur och sannolikt förflyttar sig bland annat älg och rådjur både dygnsmässigt och årstidsmässigt mellan skogsområdet och Sävveåns båda dalgångar. Kalhyggen

och ung tallskog utgör uppehållsplatser för älg under bland annat vinterhalvåret. Flera ungtallbestånd hade vid fältbesöket stora skador orsakade av älgbete.

Av storskaliga faunarörelser bör nämnas de omfattande vandringarna till och från samt mellan de stora våtmarksområdena som ligger väster om Vårgårda mot Sollebrunn. Dessa rörelser orsakar bland annat många viltolyckor norr om föreliggande vägetapp, vid Södra Härene men också på väg 42.

Man kan också anta att det finns mer storskaliga vandringmönster mellan Risveden i väster och Småländska höglandet i sydöst. Olycksstatistiken på E20 vid Bälinge samt på väg 1890 mellan Alingsås och Lena, tyder på att djuren rör sig över Sävveåns dalgång strax norr om Alingsås. Sjön Mjörn och Alingsås tätort gör att djuren leds i denna riktning.

Figur 2.9:7 Bäsjobäcken i höjd med Holmens bergtäkt (område 21).

Figur 2.9:8 En av många stup och blockbranter i Skogskorridoren (område 40).

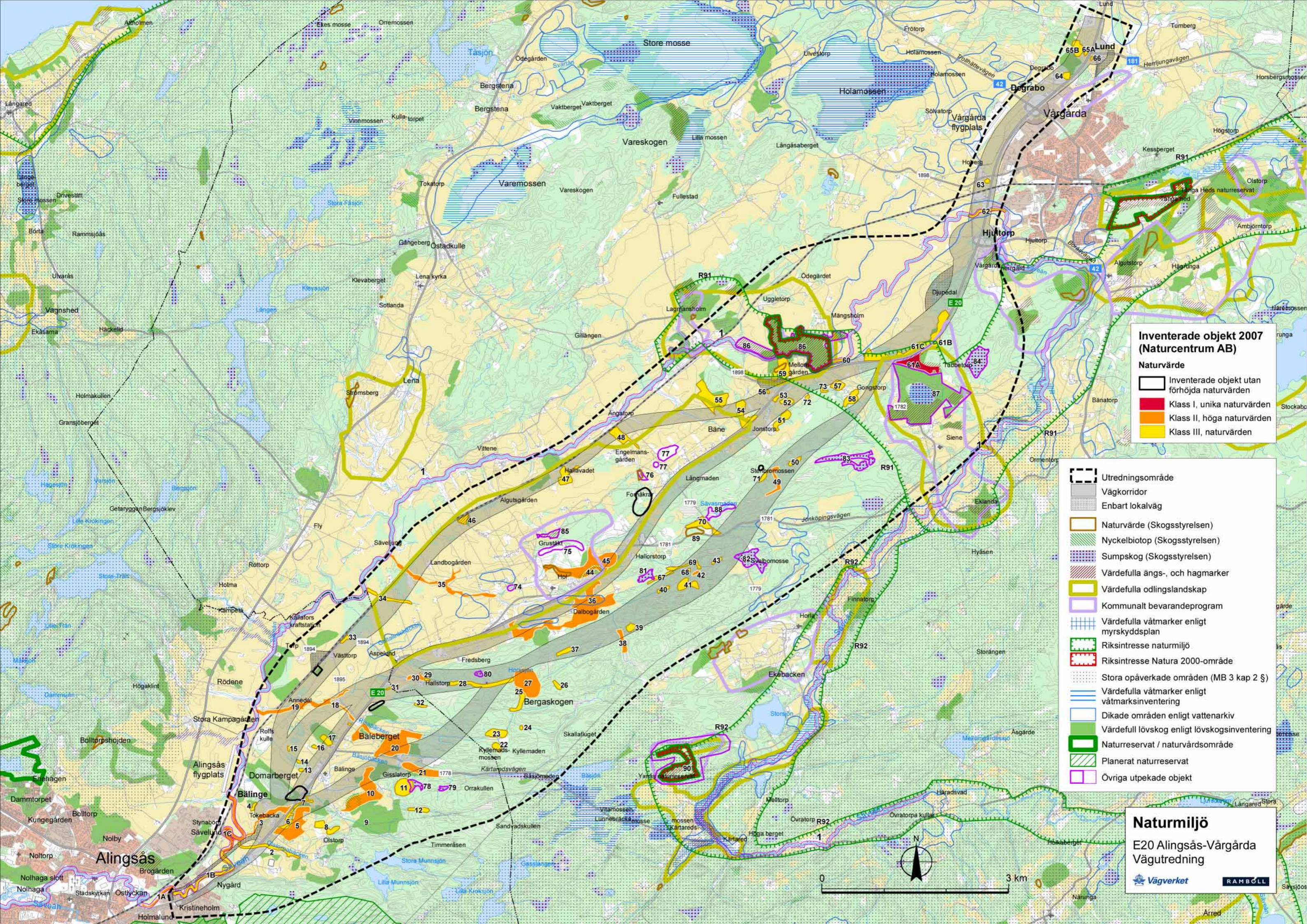

Naturinventering

- 1** Säveån som helhet. Klass 1. (1)
Näringsrik å med lövskogsbevuxen ravin.
- 1A** Säveån vid Kristineholm. Klass 2. (1)
Å och ravin med trivial- och ädellövskog.
- 1B** Säveån vid Nygård. Å och ravin med ung klibbalskog. Klass 3. (1)
- 1C** Säveån vid Sävelund. Klass 2. (1)
Å med ädellövrisk betesmark samt klibbalskog.
- 2** Olstorpsbäcken. Klass 3. (1)
Bäck med bland annat öring.
- 3** Bäsjobäcken med ravin. Klass 2. (1)
Delvis betad ravin. Bäck med bland annat öring.
- 4** Ädellövskog. Klass 3. (1)
- 5** Berg med ädellövskog. Klass 2. (1)
- 6** Tokebacka. Klass 3. (1) Betesmark
- 7** Bäckravin. Klass 3. (1) Triviallövskog och bäck med reproduktionslokal för öring.
- 8** Smörberget. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 9** Lodyta, ädellövskog. Klass 3. (1)
- 10** Gisslatorp. Klass 2. (1)
Odlingslandskap, ädellövskog.
Nyckelbiotop.
- 11** Naturskogsartad tallskog. Klass 3. (1)
- 12** Djupadal. Klass 3 (1). Bäck, barrskog.
- 13** Toresgården. Klass 3. (1) Gård/tomt-miljö.
- 14** Brant. Klass 3. (1) Brant med blandskog, damm.
- 15** Åkerholmar. Klass 3. (1)
- 16** Ekkulle. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 17** Hällmarkskulle. Klass 3. (1) Tallskog, ädellövskog, delvis betad.
- 18** Nordgatan. Klass 3. (1) Gård/tomt-miljö.
- 19** Risabäcken. Klass 2. (1) Bäck med bland annat öring, leklokal för grodor, triviallövskog. Delvis betad ravin.
- 20** Bäleberget/Risa. Klass 2. (1)
Ädellövskog, betesmark. Bäck med bland annat öring.
- 21** Bäsjobäcken. Klass 2. (1) Bäck, triviallövskog.
- 22** Syd Kyllemaden. Klass 3. (1) Tallskog.
- 23** Kyllemaden. Klass 3. (1) Tallskog med tjäder.
- 24** Ettermaden. Klass 3. (1) Gård/tomt-miljö, triviallövskog, bäck.
- 25** Gröneslätt. Klass 3. (1) Triviallövskog, torpruin.
- 26** Lodyta. Klass 3. (1)
- 27** Bergaskogen. Klass 2. (1) Våtmark, naturskogsartad barrblandskog.
- 28** Björksumpskog. Klass 3. (1) Bäck, våtmark.
- 29** Bäckravin. Klass 3. (1) Ädellövskog, bäck.
- 30** Hallstorp. Klass 2. (1) Betesmark.
- 31** Åkerholmar. Klass 3. (1)
- 32** Stora damm. Klass 3. (1) Våtmark.
- 33** Västtorp. Klass 3. (1) Ädellövskog, allé.
- 34** Bäckravin. Klass 3. (1) Bäck, delvis betad ravin, triviallövskog.
- 35** Bäckravin. Klass 2. (1) Bäck med bland annat öring, leklokal för grodor. Triviallövskog.
- 36** Dalbogården. Klass 2. (1) Betad odlingslandskap.
- 37** Mellantorp. Klass 3. (1) Lodyta.
- 38** Trång ravin. Klass 2. (1) Lodyta.
- 39** Lodyta. Klass 3. (1)
- 40** Lodyta. Klass 3. (1)
- 41** Våtmark. Klass 3. (1)
- 42** Lodyta med blockbrant. Klass 2. (1) Granskog.
- 43** Nordvänd lodyta. Klass 3. (1) Granskog.
- 44** Hol. Klass 2. (1) Ädellövskog.
- 45** Väst Hol. Klass 2. (1) Triviallövskog, bäck.
- 46** Hage. Klass 3. (1) Betesmark.
- 47** Hallavadet. Klass 3. (1) Bäck, betad skog.
- 48** Engelsmansgården. Klass 3. (1) Betesmark, triviallövskog, bäck.
- 49** Surdråg. Klass 2. (1) Triviallövskog. Leklokal för grodor.
- 50** Öppen myr. Klass 3. (1) Våtmark, tallskog.
- 51** Jonstorp. Klass 3. (1) Betesmark, odlingsrösen, stenmurar.
- 52** Åkerholme. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 53** Nolgården. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 54** Fridhem. Klass 3. (1) Betad skog, betesmark.
- 55** Triviallövskog. Klass 3. (1)
- 56** Ädellövskog. Klass 3. (1)
- 57** Nordgården. Gongstorp. Klass 3. (1) Betesmark, grova lövträd.
- 58** Gongstorp. Klass 3. (1) Betesmark, odlingsrösen, bäck leklokal för grodor.
- 59** Mellomgården. Klass 3. (1) Betesmark.
- 60** Säveån. Klass 3. (1) Å, triviallövskog.
- 61A** Tubbetorp. Klass 1. (1) Betad ekhage.
- 61B** Tubbetorp. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 61C** Tubbetorp. Klass 3. (1) Triviallövskog.
- 62** Säveån. Klass 3. (1) Å.
- 63** Tomtagården. Klass 3. (1) Gård/tomt-miljö.
- 64** Degrabo. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 65A** Åkerholme. Klass 3. (1) Ekskog.
- 65B** Trädbevuxen beteshage. Klass 3. (1)
- 66** Åkerholme. Klass 3. (1) Ädellövskog.
- 67** Lodyta. Klass 3. (1)
- 68** Småvatten. Klass 3. (1) Möjlig leklokal för grodor.
- 69** Våtmark. Klass 3. (1) Öppen myr, kärr, björksumpskog. Häckningsplats för trana.
- 70** Middagsliden. Klass 3. (1) Sumpskog.
- 71** Stenbromossen. Klass 3. (1) Våtmark, möjlig leklokal för grodor.
- 72** Kringeläng. Klass 3. (1) Gård/tomt-miljö.
- 73** Bäckdråg. Klass 3. (1) Bäck med klibbal.
- 74** Forsande bäcksträcka, möjlig leklokal för öring. (2)
- 75** Grustäkt med småvatten. Leklokal för groddjur. (2)
- 76** Alsumpskog med naturvärde. (3)
- 77** Sank jordbruksmark med tidvisa vattensamlingar. (2)
- 78** Björksumpskog. Klass 3. (3)
- 79** Björksumpskog. Klass 3. (3)
- 80** Barrsumpskog. Klass 3. (3)
- 81** Barrsumpskog. Klass 0. (3)
- 82** Svalbomosse. Sumpskog med löv- och barrträd. (3)
- 83** Sumpskog med överårig tallskog. Klass 3. (3)
- 84** Sumpskog. (3)
- 85** Betat gravfält med ängs- och hagmarksflora. (4)
- 86** Mängsholm. Natura 2000-område samt naturvårdsområde. Ingår i riksintresse för naturvård. Klass 1. (5). Ekharar och strandäng. Se avsnitt 2.7.
- 87** Tubbetorps betade ekharar. Klass 1. (5)
- 88** Sävasmaden. Myr med öppet vatten. Häckningsplats för trana. (2)
- 89** Alsumpskog med naturvärde. (3)
- R90** Yxnås. Natura 2000-område samt naturreservat ingår i riksintresse för naturvård. Slätterängar och delvis numera skogsbevuxet äldre odlingslandskap. Se avsnitt 2.7.
- R91** Siene-Landa. Riksintresse för naturvård. Tångar hed, ekskarar och hagmarker samt åmader utmed Säveån och Kyllingsån. Se avsnitt 2.7.
- R92** Säveån med Yxnås. Riksintresse för naturvård. Isälvsdelta samt åmader utmed Säveån. Se avsnitt 2.7.

Källor:

- (1)= Naturcentrums naturinventering 2008-01-09.
 (2)= Thomas Grönlunds fältbesök 2007.
 (3)= Skogsstyrelsens nyckelbiotopinventering.
 (4)= Jordbruksverkets äng- och hagmarksinventering 2002–2004.
 (5)= Lövskogar i Vårgårda kommun 1983.

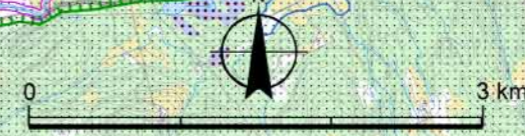
Inventerade objekt 2007 (Naturcentrum AB)

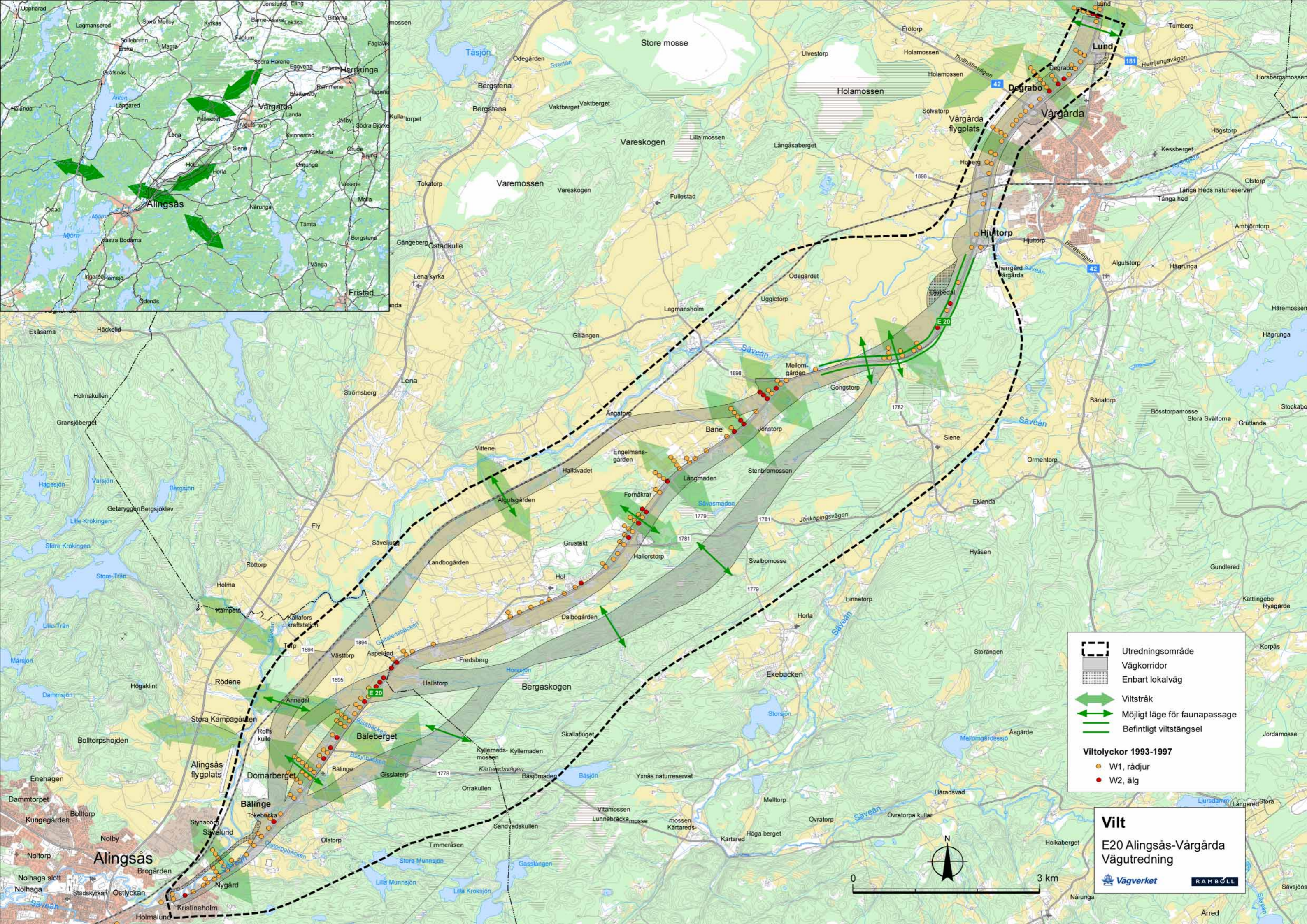
Naturvärde

- Inventerade objekt utan förhöjda naturvärden
- Klass I, unika naturvärden
- Klass II, höga naturvärden
- Klass III, naturvärden

- Utredningsområde
- Vägkorridor
- Enbart lokalväg
- Naturvärde (Skogsstyrelsen)
- Nyckelbiotop (Skogsstyrelsen)
- Sumpskog (Skogsstyrelsen)
- Värdefulla ängs- och hagmarker
- Värdefulla odlingslandskap
- Kommunalt bevarandeprogram
- Värdefulla våtmarker enligt myrskyddsplan
- Riksintresse naturmiljö
- Riksintresse Natura 2000-område
- Stora opåverkade områden (MB 3 kap 2 §)
- Värdefulla våtmarker enligt våtmarksinventering
- Dikade områden enligt vattenarkiv
- Värdefull lövskog enligt lövskogsinventering
- Naturreservat / naturvårdsområde
- Planerat naturreservat
- Övriga utpekade objekt

Naturmiljö
E20 Alingsås-Vårgårda
Vägutredning

Utredningsområde
 Vägkorridor
 Enbart lokalväg
↔ Viltstråk
↔ Möjligt läge för faunapassage
— Befintligt viltstängsel

Viltolyckor 1993-1997

- W1, rådjur
- W2, älg

Vilt
 E20 Alingsås-Vårgårda
 Vägutredning

